

Stížnosti její — a spoludlužníka — vyhověl rekursní soud právem po věcné stránce. Okolností, že jedna ze stran, které sjednaly smlouvu ze dne 2. února 1922, již zemřela, nepozbývá obmezení stanovené smlouvou platnosti (srv. rozh. čís. 8554 sb. n. s.). Mimo to jest tvrzení této okolnosti novotou, ke které v opravném řízení nelze přihlížeti (§ 88 ex. ř. a § 126 druhý odstavec kn. zák.). Tím padá i opora, kterou v ní dovolací rekurs hledá vzhledem k odstavci písm. b) smlouvy. Stejně není odůvodněna výtká, že tu není předpokladů pro použití § 364 c) obč. zák. co do osobních poměrů zúčastněných stran. Dlužník jest prvním vlastníkem, jenž statků v smlouvě naznačených nabyt, jest tedy smluveným zákazem vázán. Zákaz ten působí podle § 364 c) obč. zák. i proti třetím osobám, tudíž i proti nabyvatelově sestře Marii B-ové i proti jeho rozvedené manželce Marii Terezií B-ové, protože byl dán mezi matkou Marií B-ovou st. a jejím synem, dlužníkem Tomášem B-em a byl zapsán ve veřejné knize. Názor dovolacího rekursu, že zákaz neplatí, protože jde o exekuční zatížení a protože Marie B-ová ml. nemá poznatelný zájem, svým nesouhlasem zatížení překaziti, nemůže na věci nic měniti. Marie B-ová st. mohla podmínku zatížení v mezích zákona stanoviti úplně libovolně a nemusila nesouhlas Marie B-ové ml. činiti závislým na jejím zájmu. Názor, že zákaz zatížení jest účinný i proti exekučnímu zavazení, jest v judikatuře i v písemnictví dávno uznán (sr. rozh. čís. 7617, 8554 sb. n. s.). Stejně neprávem se dovolací rekurs opírá o rozh. čís. 4101 sb. n. s., neboť tam jde o jiný kruh osob než ten, jež má na mysli § 364 c) obč. zák. Vede-li závaznost zákazu zavazení v souzeném případě k újmě některé strany, nelze tím na správném výkladě zákona nic měniti. Rekursní soud zamítl tudíž knihovní žádost vymáhající věřitelky právem.

Čís. 9898.

Zaručil-li se rukojmí a plátce za několik samostatných pohledávek téhož věřitele proti těmž hlavnímu dlužníku, může býti v žalobě proti rukojmím a plátci hromaděno několik nároků v téže míře, jak by to bylo možné podle § 227 c. ř. s. proti hlavnímu dlužníku, a nesečítají se všechny nároky podle § 55 j. n.

Uplatňuje-li se v žalobě úroková pohledávka o sobě, nikoli jako příslušenství hlavního nároku, nemá místa předpis § 54, druhý odstavec, j. n.

(Rozh. ze dne 8. května 1930, R II 133/30).

Žalobce podal proti žalovanému dvě žaloby na okresním soudě. Žalobou č. j. C II 11/30 domáhal se zaplacení kupních cen z různých dodávek fakturovaných v době od 9. srpna 1929 do 17. října 1929, úhrnem 4.732 Kč, a žalobou č. j. C II 14/30 zaplacení kupních cen z dodávek fakturovaných v době od 18. října 1929 do 29. listopadu 1929 úhrnem 3.787 Kč. Žalovaná strana vznesla námitku věcné nepříslušnosti okresního soudu, ježto souhrn všech pohledávek převyšuje 5.000 Kč. Této

námítce prvního soudce vyhověl, maje za to, že z obsahu žalob vysvítá, že jde vesměs o pohledávky, spočívající na témže skutkovém a právním důvodu, na písemném rukojemství ze dne 20. listopadu 1920, pročež v žalobách uplatňované části tvoří jednotnou pohledávku a jest je za účelem zjištění věcné příslušnosti soudu podle § 55 j. n. sečísti. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepřislušnosti. Důvody: První soudce jest na omylu. Nejde o pohledávky, spočívající na písemném rukojemství ze dne 20. listopadu 1920, nýbrž ze žalob vychází jasně na jevo, že jde o pohledávky kupních cen z několika časově oddělených kupních smluv podle faktur v žalobách uvedených. Uplatňované pohledávky jsou úplně samostatnými pohledávkami a netvoří jednotnou pohledávku. Každá pohledávka může býti zvlášť zažalována, a jest za účelem zjištění věcné příslušnosti soudu sečísti jen ty pohledávky, jichž se žalobce domáhá touž žalobou, při čemž se podotýká, že žalobní důvod, z něhož se žalobce domáhá zaplacení, vůbec nemá nic společného s otázkou příslušnosti soudu. Ježto žádná z obou žalob nezní na více než 5.000 Kč, bylo námítce věcné nepřislušnosti neprávem vyhověno. Žalobou č. j. C II 12/30 žádá žalobce zaplacení úroků z prodlení z jistinných pohledávek ve výši 2.127 Kč s přísl. Nejde tedy o příslušenství jistinné pohledávky, kterého se žalobce domáhá jako nároku vedlejšího a k němuž se nepřihlédá při výpočtu hodnoty, nýbrž o zaplacení samostatné pohledávky. Pro posouzení věcné příslušnosti soudu jest rozhodnou výše pohledávky a, jelikož 5.000 Kč nepřevyšuje, jest příslušným okresní soud.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody :

Žalovaní odůvodnili v první stolici námitku věcné nepřislušnosti okresního soudu tím, že právním důvodem nároků proti nim uplatněných jest podle žaloby záručné prohlášení, jímž se žalovaní zaručili jako rukojmí a plátcí. Týmž způsobem odůvodňují žalovaní dovolací rekurs, uvádějíce, že nároky proti nim uplatněné ve třech žalobách tvoří jednotný nárok z rukojemského poměru, jenž převyšuje 5.000 Kč a měl býti uplatněn jedinou žalobou u krajského soudu, a to i pokud jde o úrokovou pohledávku 2.127 Kč, uplatněnou v žalobě č. j. C II 12/30, protože i ta vyvěrá z rukojemského poměru. Podle toho pokládají žalovaní za to, že, pokud jde o poměr mezi věřitelem a rukojmím, jenž se zaručil za několik samostatných pohledávek hlavního dlužníka, mizí proti němu tato samostatnost a nastupuje v otázce soudní příslušnosti zvláštní důvod zavazovací, závazek rukojemský, tvořící ze všech zaručených pohledávek jednotnou pohledávku. Stěžovatelé jsou na omylu. V poměru mezi věřitelem a rukojmím jest ovšem zavazovacím důvodem rukojemská smlouva (§ 1346 obč. zák.), ale tím se nic nezmění na skutkovém a právním důvodu zaručených pohledávek. Rukojemství slouží jen k utvrzení práv a závazků (nadpis prvního oddílu třetího dílu občanského zákoníka, počínajícího § 1342 obč. zák.) a jest smlouvou,

kterouž se jedna strana zavazuje straně druhé, že jí v příčině její pohledávky uspokojí, jestliže hlavní dlužník závazek nesplní. (§ 1346 obč. zák.). Rukojemský závazek jest tedy jen závazkem akcesorickým, neboť rukojmě se nezavazuje na místě dlužníka — jak jest tomu v případě privativního převzetí dluhu podle § 1345 obč. zák., nýbrž vedle něho. Tento závazek předpokládá závazek jiný, jehož utvrzení slouží (§ 1351 obč. zák.). Věřitel musí ve sporu proti rukojmímu dokázati nejen platný rukojemský závazek, nýbrž i skutkový a právní důvod závazku hlavního dlužníka. Vše to platí i pro rukojmího a plátce, jenž sice ručí jako nedílný spoludlužník (§ 1357 obč. zák.), ale jehož poměr jinak nepřestává býti poměrem rukojemským, kamž jest zařaděn a kdež platí předpisy o rukojemství, pokud zvlášť nejsou vyloučeny. Z toho všeho vyplývá, že zaručené pohledávky nepozbývají rukojemstvím své samostatnosti co do skutkového a právního důvodu, jako jí nepozbývají ani při převzetí dluhu (§§ 1406 a 1407 obč. zák.). Jinak by tomu bylo při novaci, která právě předpokládá změnu právního důvodu nebo hlavního předmětu (§ 1375 obč. zák.). Že jest tento názor správný, vyplývá i z § 12 c. ř. s. a § 93 j. n., podle nichž může býti žalován hlavní dlužník společně s rukojmím (pokud tomu nevádí způsob rukojemství), a to u obecného sudiště hlavního dlužníka. Z toho jest opět vidno, že, pokud může býti hromaděno v jediné žalobě několik nároků proti hlavnímu dlužníkovi, jest totéž hromaděno i proti rukojmímu, a že nemusí býti k vůli určení soudní příslušnosti sečítány všechny pohledávky téhož věřitele proti témuž hlavnímu dlužníku, za něž se rukojmí zaručil. To měl asi na mysli rekursní soud větou: »že žalobní důvod, z něhož se žalobce domáhá zaplacení, vůbec nemá nic společného s otázkou příslušnosti soudu«. Jinak lze odkázati na odůvodnění napačeného usnesení i v otázce samostatnosti pohledávek hromaděných v jednotlivých žalobách, i v otázce samostatně uplatněných úroků. Pokud jde o tuto úrokovou pohledávku, uplatněnou v žalobě C II 12/30 ve výši 2.127 Kč, uvádí žalobce v žalobě, že hlavní dlužník nezaplatil faktury v třicetidenní lhůtě, jak byl povinen, nýbrž mnohem později, čímž věřiteli vznikl nárok na úroky z prodlení. Neuplatňuje tedy věřitel úroky jako vedlejší pohledávku závislou na hlavním nároku, nýbrž jako samostatný nárok. Zda právem, jest věcí rozhodnutí hlavního sporu. Pro otázku soudní příslušnosti rozhodují údaje této žaloby (§ 41 druhý odstavec j. n.). Rozhodnutí čís. 5222, 6811 a 9276 sb. n. s. nemohou stěžovatelům prospěti, svědčí spíše proti nim. První dvě nejednají o rukojemství, nýbrž o tom, že předpokladem sčítání podle § 55 j. n. jest, že pohledávky spočívají na témže skutkovém a právním důvodu, kdežto v souzeném případě jde o pohledávky samostatné. Třetí rozhodnutí jedná sice o rukojemství, ale sečítá nároky na jistinu, úrocích a útratách, soudními výroky proti hlavnímu dlužníku již určené, a sečítá je podle § 55 j. n., protože vzešly z téhož skutkového a právního podkladu. Nutno dobře rozeznávati sečítání dílčích nároků z téhož skutkového a právního podkladu podle § 55 j. n. a hromaděno několika samostatných nároků, které nejsou ve skutkovém nebo právním spojení, podle § 227 c. ř. s.